

การวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต / ผลประโยชน์ทับซ้อน

กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารจัดการปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานเนื่องจากเกิดการทุจริต / ผลประโยชน์ทับซ้อน เพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทางในการป้องกัน ยับยั้งการทุจริต หรือปิดโอกาสการทุจริต และเพื่อกำหนดแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพตติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่/บุคลากรขององค์กร

การดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต/ผลประโยชน์ทับซ้อน บมจ.ทีโอที ใช้แหล่งข้อมูลจาก รายงานการตรวจสอบภายใน สรุปการดำเนินการทางวินัย ข้อร้องเรียนการทุจริต ข้อมูลจากการรับแจ้งเบาะแสการทุจริตภายในองค์กร

การดำเนินการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต / ผลประโยชน์ทับซ้อน

1. พฤติกรรมที่ถือเป็นความขัดแย้งทางผลประโยชน์ คือ

- การให้หรือรับของขวัญ : หวังผลประโยชน์ตอบแทนจากตำแหน่งหน้าที่การปฏิบัติงาน
- การทำงานพิเศษ : การนำบุคลากรของ บมจ.ทีโอที ไปใช้เพื่องานส่วนตัว รับงานนอกแล้วส่งผลเสียต่องานในหน้าที่
- การหาผลประโยชน์ให้ตนเอง : ช่วยให้ญาติมิตรทำงานในหน่วยงานที่ตนมีอำนาจ
- การรับรู้ข้อมูลภายใน : ใช้ข้อมูลความลับของหน่วยงานเพื่อแสวงหาผลประโยชน์ส่วนตัว
- การทำงานหลังเกษียณ : ทำงานให้กับหน่วยงานที่มีผลประโยชน์ขัดกับหน่วยงานต้นสังกัดเดิม
- นำทรัพย์สินของหน่วยงานไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว

2. การพิจารณา ระบุกระบวนการทำงานที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรืออาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน มี

เกณฑ์การพิจารณา :

- กระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำให้เกิดประโยชน์แก่ตนเองและพวกพ้อง
 - กระบวนการทำงานที่เกี่ยวข้องกับกฎหมายและหลักเกณฑ์จำนวนมาก
 - กระบวนการทำงานที่ต้องใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดการเอื้อประโยชน์แก่พวกพ้อง หรือการกีดกันบางกลุ่ม
 - กระบวนการทำงานที่มีช่องทางการเรียกรับผลประโยชน์ / สินบน
- จากการพิจารณา กระบวนการทำงานที่เข้าข่ายมีโอกาเสี่ยงต่อการทุจริต หรือก่อให้เกิดผลประโยชน์ทับซ้อน
- กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง
 - กระบวนการจัดเก็บเงิน
 - กระบวนการบริหารงานบุคคล
 - การเบิกจ่ายค่าตอบแทน สวัสดิการต่างๆ

- การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ
- การบริหารทรัพย์สิน (ให้เช่าพื้นที่)

3. การกำหนดเกณฑ์การประเมินความเสี่ยง

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นเป็นประจำ
4	สูง	มีโอกาสเกิดขึ้นบ่อยครั้ง
3	ปานกลาง	มีโอกาสเกิดขึ้นบางครั้ง
2	น้อย	มีโอกาสเกิดขึ้นน้อยครั้ง
1	น้อยมาก	มีโอกาสเกิดขึ้นยาก

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
5	สูงมาก	ลงโทษทางวินัยร้ายแรง ไล่ออก, ปลดออก
4	สูง	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง ลดเงินเดือน
3	ปานกลาง	ลงโทษทางวินัยไม่ร้ายแรง
2	น้อย	ภาคทัณฑ์ วากล่าวตักเตือน
1	น้อยมาก	กำกับดูแลอย่างเข้มงวด

4. การกำหนดระดับความเสี่ยง

ระดับความเสี่ยง คือการแสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยงโดยการนำผลการพิจารณาแต่ละรายการความเสี่ยง โอกาสเกิด คุณกับ ผลกระทบ และนำมาจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยง

เกณฑ์ความสามารถในการยอมรับความเสี่ยง

ระดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนนระดับความเสี่ยง	การแสดงผล	มาตรการจัดการความเสี่ยง
4	สูงมาก	15 – 25		จำเป็นต้องเร่งจัดการเพื่อลดความเสี่ยง และประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง
3	เสี่ยงสูง	9 – 14		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
2	ปานกลาง	4 – 8		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเพิ่มระดับขึ้น
1	ต่ำ	1 - 3		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมเพื่อมิให้เกิดขึ้น

5. ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยง / ความขัดแย้งทางผลประโยชน์	ปัจจัยความเสี่ยงในการทุจริต	การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน			
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความสำคัญ
○ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> • การจัดทำ TOR ที่เอื้อประโยชน์แก่เอกชนรายใหญ่ • มีการเรียกรับสินบน / เอื้อประโยชน์ในการสั่งซื้อ • ไม่เผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างตามที่ พ.ร.บ.ฯ กำหนด 	3	4	12	1
○ กระบวนการจัดเก็บเงิน	<ul style="list-style-type: none"> • ละเลยการปฏิบัติหน้าที่ ปลอมให้ลูกหนี้ขาดอายุความ 	2	3	6	4
○ กระบวนการแต่งตั้งเลื่อนชั้น เลื่อนตำแหน่ง การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> • มีการร้องเรียนการพิจารณาแต่งตั้งผู้บริหารที่คุณสมบัติไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ 	2	3	6	4
○ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนสวัสดิการต่างๆ ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> • เบิกเงินค่าเช่าบ้านแต่ไม่ได้อยู่จริง 	2	4	8	3
○ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ	<ul style="list-style-type: none"> • โทรศัพท์จังหวัดใช้รถ บมจ.ทีโอที ในกิจการส่วนตัวและเบิกค่าน้ำมันรถ 	3	3	9	2
○ ใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือแสวงหาผลประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> • เป็นธุระให้เอกชนในการจัดหางานจ้างบริการเพื่อปฏิบัติงานในส่วนงาน • การจัดตั้งห้างหุ้นส่วนเพื่อรับงาน บมจ.ทีโอที และใช้ทรัพยากร บมจ.ทีโอที ในงานของห้างหุ้นส่วน • มีการเรียกรับสินบนจากผู้รับเหมา 	3	4	12	1

ประเด็นความเสี่ยง / ความขัดแย้งทางผลประโยชน์	ปัจจัยความเสี่ยงในการทุจริต	การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน			
		โอกาสเกิด	ผลกระทบ	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความสำคัญ
○ การบริหารทรัพย์สิน (ให้เช่าพื้นที่)	<ul style="list-style-type: none"> ไม่พิจารณาค่าเช่าตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด การจัดเก็บรายได้จากค่าเช่าร้านค้าใน บมจ.ทีโอที ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด 	2	3	6	3

6. การจัดลำดับความสำคัญของความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน และแนวทางการจัดการความเสี่ยง

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริตและผลประโยชน์ทับซ้อน	ระดับความเสี่ยง	ลำดับความสำคัญ		มาตรการจัดการความเสี่ยง
○ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ , พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้อง	12	1		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
○ กระบวนการจัดเก็บเงิน	6	4		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเพิ่มระดับขึ้น
○ กระบวนการแต่งตั้ง เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร	6	4		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเพิ่มระดับขึ้น
○ การเบิกจ่ายค่าตอบแทน สวัสดิการต่างๆ ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์	8	3		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเพิ่มระดับขึ้น
○ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ	9	2		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
○ ใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือแสวงหาผลประโยชน์	12	1		จำเป็นต้องเร่งจัดการความเสี่ยง มีมาตรการจัดการความเสี่ยงเพื่อให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้
○ การบริหารทรัพย์สิน (ให้เช่าพื้นที่)	6	3		ยอมรับความเสี่ยง ควรมีมาตรการควบคุมป้องกันไม่ให้ความเสี่ยงเพิ่มระดับขึ้น

7. การดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต / ผลประโยชน์ทับซ้อน

ความเสี่ยงเกี่ยวกับการทุจริต และผลประโยชน์ทับซ้อน	แนวทางการดำเนินการเพื่อจัดการความเสี่ยงการทุจริต / ผลประโยชน์ทับซ้อน	ส่วนงาน ผู้รับผิดชอบ
○ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ พ.ร.บ. ที่เกี่ยวข้อง	<ul style="list-style-type: none"> • อบรม / สัมมนา สร้างความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับ พ.ร.บ. การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. 2560 ให้แก่ส่วนงานที่ต้องถือปฏิบัติ • เผยแพร่แนวทางปฏิบัติการจัดทำรายละเอียดข้อมูลราคากลาง • จัดทำคำสั่ง บมจ.ทีโอที ที่ รพ.4/2562 ลว. 1 เม.ย. 2562 เรื่อง การกำหนดราคากลางสำหรับการจัดหาพัสดุที่เกี่ยวข้องกับการพาณิชย์โดยตรง • จัดทำและเผยแพร่แนวปฏิบัติตามประกาศคณะกรรมการความร่วมมือป้องกันการทุจริตของผู้ประกอบการที่จะเข้าร่วมเสนอราคาในโครงการที่มั่งเงินจัดซื้อจัดจ้างตั้งแต่ 500 ล้านบาทขึ้นไป 	พค.
○ กระบวนการจัดเก็บเงิน	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำแผนการตรวจสอบรายได้และติดตามหนี้ 	ต.
○ กระบวนการแต่งตั้ง เลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง การประเมินผล การปฏิบัติงานของบุคลากร	<ul style="list-style-type: none"> • เผยแพร่มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ • กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว • กำกับติดตามการปฏิบัติตาม รค.1/2553 เรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ 	ย. บก. ก.
○ การเบิกจ่ายค่าตอบแทน สวัสดิการต่างๆ ไม่ถูกต้องตามหลักเกณฑ์	<ul style="list-style-type: none"> • สร้างความรู้ความเข้าใจ กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องให้แก่ผู้ปฏิบัติงาน • ผู้บังคับบัญชาเป็นผู้ตรวจสอบและอนุมัติการขอเบิก 	กก.
○ การใช้ทรัพย์สินของทางราชการ	<ul style="list-style-type: none"> • คำสั่ง บมจ.ทีโอที ที่ รพ.2/2550 เรื่องการควบคุมและการใช้รถ (ฉบับประมวลครั้งที่ 2) • กำหนดกลไกการกำกับติดตามการปฏิบัติตามคำสั่ง 	กก.
○ ใช้ตำแหน่งหน้าที่เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือแสวงหาผลประโยชน์	<ul style="list-style-type: none"> • กำหนดนโยบาย No Gift Policy • กำหนดกลไกการกำกับติดตามการปฏิบัติตามนโยบาย และกำหนดกลไกการแจ้งเบาะแสการทุจริต 	กก. กก.
○ การบริหารทรัพย์สิน (ให้เช่าพื้นที่)	<ul style="list-style-type: none"> • เผยแพร่มาตรการตรวจสอบการใช้ดุลยพินิจ • กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรการดังกล่าว 	ย. ทก., จท.